

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

B O S N A I H E R C E G O V I N A
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

B O S N I A A N D H E R Z E G O V I N A
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
INSTITUTE FOR STATISTICS OF FB&H

GODINA / YEAR II

SARAJEVO, 30. 06. 2014.

BROJ / NUMBER: 21.2.1

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

TROŠKOVI RADA U FEDERACIJI BiH ZA 2012. GODINU konačni rezultati

LABOUR COST IN FEDERATION B&H FOR 2012
final results

Prosječni mjesečni troškovi rada po zaposlenoj osobi u Federaciji BiH, za 2012. godinu, iznosili su 1.671 KM.
Prosječni mjesečni troškovi rada po izvršenom satu rada u Federaciji BiH, za 2012. godinu, iznosili su 10,98 KM.
U strukturi ukupnih troškova rada najveće učešće imaju primanja zaposlenih osoba 89,4 %.

Posmatrano prema Klasifikaciji djelatnosti KD BiH 2010 najviši troškovi rada po zaposlenom zabilježeni su u djelatnostima:

D - Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (3.135 KM) i
K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (2.807 KM),

a najniži u djelatnostima:

I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) (1.019 KM) i
F - Građevinarstvo (1.187 KM).

*Average monthly labour costs per employee in Federation B&H, for 2012, were 1.671 KM.
Average monthly labour costs per hour actually worked in Federation B&H, for 2012, were 10,98 KM.
The highest share in labour costs has wages and salaries 89.4 %.*

According to the NACE Rev. 2 classification the highest monthly labour costs per employee were recorded in sections:

E - Electricity, gas, steam and air conditioning supply (3.135 KM) and
K - Financial and insurance activities (2.807 KM),

and the lowest in sections:

I - Accommodation and food service activities (1.019 KM) and
F - Construction (1187 KM).

1. Prosječni mjesečni troškovi rada po vrstama troškova, Federacija BiH, 2012. godina

1. Average monthly labour costs according to the kind of costs, Federation B&H, 2012.

u KM / in KM

Vrste troškova rada	Prosječni mjesečni troškovi rada po zaposlenom	Prosječni troškovi rada po izvršenom satu	Kind of labour costs
	<i>Average monthly labour costs per employee</i>	<i>Average labour costs per hour actually worked</i>	
Ukupni troškovi rada¹⁾	1.671	10,98	Total labour costs¹⁾
Primanja zaposlenih	1.494	9,81	Wages and salaries
Socijalni doprinosi poslodavca	169	1,11	Employer's social contributions
Troškovi obrazovanja	4	0,02	Vocational training costs
Drugi troškovi zaposlenih	4	0,03	Other expenditure
Subvencije ²⁾	0	0,00	Subsidies ²⁾

1) Ukupni troškovi rada su zbir primanja zaposlenih, socijalnih doprinosa poslodavca, troškova obrazovanja i drugih troškova zaposlenih.

2) Subvencije se oduzimaju od ukupnih troškova rada.

1) Total labour costs are sum of wages and salaries, employer's social contributions, vocational training costs and other labour costs.

2) Subsidies are deducted from the total labour costs.

2. Prosječni mjesečni troškovi rada po zaposlenom, prema djelatnostima KD BiH 2010, Federacija BiH, 2012. godina³⁾

2. Average monthly labour costs per employee, according to NACE Rev.2, Federation of B&H, 2012.³⁾

u KM / in KM

Područja djelatnosti KD	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other expenditure</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Sections NACE Rev.2
		ukupno <i>total</i>	primanja zaposlenih <i>wages and salaries</i>	socijalni doprinosi poslodavca <i>employer's social contributions</i>				
Ukupno	1.671	1.663	1.494	169	4	4	0	Total
B Vađenje ruda i kamena	1.944	1.936	1.721	215	3	5	0	B Mining and quarrying
C Prerađivačka industrija	1.287	1.277	1.151	126	3	7	0	C Manufactur.
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	3.135	3.119	2.783	337	7	9	0	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	1.701	1.696	1.531	165	1	(4)	1	E Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
F Građevinarstvo	1.187	1.181	1.082	99	(2)	(5)	(1)	F Construction
G Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravak motornih vozila i motocikla	1.344	1.338	1.219	120	(2)	4	(0)	G Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles

H Prijevoz i skladištenje	1.729	1.725	1.541	184	((2))	2	.	H Transport. and storage
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	1.019	1.016	920	96	0	.	.	I Accommodat. and food service activities
J Informacije i komunikacije	2.336	2.324	2.043	281	(10)	3	(1)	J Informat. and communication
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2.807	2.784	2.476	308	15	7	0	K Financial and insurance activities
L Poslovanje nekretninama	1.841	1.837	1.635	202	(3)	(2)	-	L Real estate activities
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.951	1.935	1.754	181	(14)	(2)	0	M Professional, scientific and technical activities
N Administrativ. i pomoćne uslužne djelatnosti	1.383	1.379	1.253	126	2	2	.	N Administrativ and support service activities
P Obrazovanje	1.818	1.813	1.630	183	(3)	2	0	P Education
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	2.022	2.014	1.796	218	5	2	0	Q Human health and social work activities
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1.282	1.280	1.168	112	1	2	.	R Arts, entertainment and recreation
S Ostale uslužne djelatnosti	2.395	2.381	2.099	281	5	10	-	S Other service activities

3) Troškovi rada po zaposlenom odnose se na broj zaposlenih preračunat u ekvivalent punog radnog vremena.

3) Labour cost per employee refers to employees converted into full time employees

3. Prosječni mjesečni troškovi rada po zaposlenom, prema sektorima djelatnosti KD BiH 2010, Federacija BiH 2012.

3. Average monthly labour costs per employee, according to the groups of NACE Rev.2, Federation of B&H, 2012.

u KM / in KM

Sektori djelatnosti	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other expenditure</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		ukupno <i>total</i>	primanja zaposlenih <i>wages and salaries</i>	socijalni doprinosi poslodavca <i>employer's social contributions</i>				
Ukupno	1.671	1.663	1.494	169	4	4	0	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	1.532	1.524	1.371	153	3	6	0	<i>Industry</i>
Uslužne djelatnosti	1.759	1.752	1.572	179	4	3	(0)	<i>Services</i>

4. Udio prosječnih mjesečnih troškova rada u ukupnim troškovima rada, prema sektorima djelatnosti KD BiH 2010

4. Share of average monthly labour costs in total labour costs, according to the group of NACE Rev.2.

%

Sektori djelatnosti	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other expenditure</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		ukupno total	primanja zaposlenih <i>wages and salaries</i>	socijalni doprinosi poslodavca <i>employer's social contributions</i>				
Ukupno	100,0	99,5	89,4	10,1	0,2	0,3	0,0	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	100,0	99,4	89,4	10,0	0,2	0,4	0,0	<i>Industry</i>
Uslužne djelatnosti	100,0	99,6	89,4	10,2	0,2	0,2	(0,0)	<i>Services</i>

5. Mjesečni prosjek plaćenih i izvršenih sati rada po zaposlenom, prema djelatnostima KD BiH 2010, Federacija BiH 2012.

5. Average monthly hours paid and hours actually worked per employee, according to the NACE Rev.2, Federation of B&H, 2012.

Područje djelatnosti	Plaćeni sati rada <i>Hours paid</i>	Izvršeni sati rada <i>Hours actually worked</i>	Udio izvršenih sati rada u plaćenim satima rada (plaćeni sati rada = 100) <i>Share of hours actually worked in total hours paid (total hours paid=100)</i>	Sections NACE Rev.2
UKUPNO	173	152	88,2	TOTAL
NEPOLJOPRIVREDNE DJELATNOSTI	174	154	88,6	<i>INDUSTRY</i>
B Vađenje ruda i kamena	171	143	83,7	<i>B Mining and quarrying</i>
C Prerađivačka industrija	174	155	89,2	<i>C Manufacturing</i>
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	176	155	88,1	<i>D Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	177	156	88,5	<i>E Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
F Građevinarstvo	173	158	91,2	<i>F Construction</i>
USLUŽNE DJELATNOSTI	172	151	87,9	<i>SERVICES</i>
G Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravak motornih vozila i motocikla	174	160	91,9	<i>G Wholesale and retail trade ,repair of motor vehicles and motorcycles</i>
H Prijevoz i skladištenje	174	153	87,9	<i>H Transportation and storage</i>
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	172	154	89,7	<i>I Accommodation and food service activities</i>
J Informacije i komunikacije	174	150	86,0	<i>J Information and communication</i>
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	173	146	84,6	<i>K Financial and insurance activities</i>
L Poslovanje nekretninama	174	153	88,0	<i>L Real estate activities</i>
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	174	155	89,0	<i>M Professional, scientific and technical activities</i>
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	173	159	92,1	<i>N Administrative and support service activities</i>
P Obrazovanje	173	147	85,2	<i>P Education</i>
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	164	139	84,2	<i>Q Human health and social work activities</i>
R Umjetnost, zabava i rekreacija	172	154	89,3	<i>R Arts, entertainment and recreation</i>
S Ostale uslužne djelatnosti	177	153	86,8	<i>S Other service activities</i>

6. Prosječni mjesečni troškovi rada po izvršenom satu rada, prema djelatnostima KD BiH 2010, Federacija BiH 2012. godina
 6. *Average monthly labour costs per hour actually worked, according to NACE Rev.2, Federation of B&H, 2012.*

u KM / in KM

Sektori djelatnosti	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other expenditure</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev.2
		ukupno <i>total</i>	primanja zaposlenih <i>wages and salaries</i>	socijalni doprinosi poslodavca <i>employer's social contributions</i>				
Ukupno	10,98	10,92	9,81	1,11	0,02	0,03	0,00	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	9,96	9,90	8,91	1,00	0,02	0,04	0,00	<i>Industry</i>
Uslužne djelatnosti	11,63	11,58	10,40	1,18	0,03	0,02	(0,00)	<i>Services</i>

METODOLOŠKE NAPOMENE

Anketa o troškovima rada provodi se u skladu sa regulativama i preporukama EU: Regulativa Vijeća EU br. 530/1999, regulative Evropske komisije br. 1726/1999 i 1737/2005, kao i metodološkim uputama Evropskog statističkog ureda EUROSTAT.

Cilj ankete o troškovima rada

Anketom o troškovima rada prikupljaju se podaci o isplaćenim plaćama i ostalim troškovima rada koje poslodavac plaća za zaposlene osobe, gledano sa aspekta troškova poslodavca a ne sa aspekta primanja zaposlenih. Ovi podaci omogućavaju poslodavcima i kreatorima ekonomske politike uvid u stanje i strukturu troškova rada u Federaciji BiH.

Jedinice posmatranja

Jedinice posmatranja u ovom istraživanju su poslovni subjekti - pravne osobe, sa sjedištem na teritoriji Federacije BiH. Podaci su prikupljeni za pravne osobe kao cjelinu, a ne prema pripadajućim jedinicama u sastavu.

Nacrt uzorka

Okvir za izbor uzorka za ovo istraživanje su pravne osobe iz Statističkog poslovnog registra Federalnog zavoda za statistiku, koji imaju 10 i više zaposlenih. Okvirom su obuhvaćene pravne osobe iz svih područja djelatnosti KD BiH 2010, osim područja: A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov i O Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje. Okvir uzorka je stratifikovan prema pretežnoj djelatnosti pravne osobe na nivou oblasti KD BiH 2010 i prema veličini pravne osobe (prema broju zaposlenih).

Korištena je kombinovana metoda izbora pravnih osoba (stratifikovanog slučajnog uzorka i punog obuhvata), u zavisnosti od njihove veličine. Obuhvaćene su sve pravne osobe sa 50 i više zaposlenih, dok su ostale (od 10 do 49 zaposlenih) izabrane metodom slučajnog uzorka.

Ukupna veličina uzorka za ATR 2012 je 2150 pravnih osoba.

Obuhvat

Od izabranih pravnih osoba prikupljeni su podaci za sve zaposlene koji imaju zasnovan radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme, bez obzira da li rade puno ili kraće od punog radnog vremena, a primili su plaću. Nisu uključena primanja osoba angažovanih po osnovu ugovora o djelu ili autorskom ugovoru, putem omladinskih i studentskih servisa, te učenika i studenata na praksi.

Anketom o troškovima rada obuhvaćeni su samo isplaćeni troškovi rada za 2012. godinu. Obračunati a neisplaćeni troškovi rada za 2012. godinu, nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem. Troškovima rada nisu obuhvaćena primanja koja se odnose na refundiranu plaću ili refundiranu naknadu plaće.

Periodika prikupljanja podataka

Anketa o troškovima rada se provodi u četvorogodišnjoj dinamici, prema zahtjevima EU. Prvo istraživanje ove vrste provedeno je za referentnu 2009. godinu.

Definicije

Ukupni troškovi rada iskazani su u bruto iznosu i obuhvaćaju: a) primanja zaposlenih osoba, b) socijalne doprinose poslodavca, c) troškove obrazovanja, d) druge troškove zaposlenih, umanjene za iznos e) subvencija za troškove rada.

a) Primanja zaposlenih osoba obuhvaćaju: **bruto plaće** (osnovne plaće i dodaci na plaće, isplate po osnovu osobne poslovne uspješnosti ili poslovnog uspjeha preduzeća), **naknade bruto plaća** (za dane godišnjeg odmora, naknade za odsustvovanje sa posla za vrijeme državnih i vjerskih praznika i neradnih dana utvrđenih zakonom, naknade plaća za prekide u radu bez krivice zaposlenih), **ostale naknade** (topli obrok, prevoz, regres, jubilarne nagrade, naknade članova upravnog i nadzornog odbora ako su u radnom odnosu kod isplatioca i sl.), **isplate u naturi - proizvodima preduzeća** (isplate plaća u naturi i ostalih naknada u proizvodima preduzeća, stambeni smještaj zaposlenih, troškovi korištenja službenog automobila u privatne svrhe).

Osnovna plaća i dodaci na plaću obuhvaćaju: isplate osnovne plaće, dodatke na radni staž, dodatke za rad u smjenama, dežurstva, noćni rad, prekovremeni rad, rad nedjeljom i praznikom, dodatke zbog loših uslova rada i dr.

Isplate po osnovu osobne poslovne uspješnosti obuhvaćaju: isplate zaposlenicima na osnovu osobne poslovne uspješnosti (količina obavljenog posla, kvalitet rada, inventivnost i inovacije).

Dodatne isplate po osnovu uspješnosti poslovanja preduzeća obuhvaćaju: dodatne isplate zaposlenicima na osnovu periodičnog i završnog obračuna, 13. plaću i druge isplate prema kolektivnom ugovoru ili unutrašnjem pravilniku poslovnog subjekta.

Naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora, državnih ili vjerskih praznika i neradnih dana utvrđenih zakonom obuhvaćaju: isplaćene naknade plaće zaposlenim osobama za vrijeme godišnjeg odmora, praznika i neradnih dana određenih zakonom. Također su uključene naknade za vrijeme odsutnosti za stručno obrazovanje, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, za vrijeme prekida rada zbog elementarnih nepogoda, nestanka energije, kvara mašina ili uređaja, nedostatka sirovina, štrajkova i drugih slučajeva propisanih zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom.

Ostale naknade obuhvaćaju: topli obrok, prevoz, regres, jubilarne nagrade, naknade članova upravnog i nadzornog odbora ako su u radnom odnosu kod isplatioca i sl.

Isplate u naturi obuhvaćaju: neto troškove poduzeća za proizvode koji su bili darovani zaposlenima, ili razliku nabavne cijene i cijene po kojoj su proizvodi bili prodani zaposlenim osobama, robne bonove, bonove za ishranu i kupone za prevoz.

Troškovi stambenog smještaja zaposlenih osoba obuhvaćaju: troškove stambenog prostora koji je u vlasništvu preduzeća (troškovi održavanja i administracije, troškovi poreza i osiguranja povezanih s takvim smještajem), troškove rente koju plaća poslodavac za svoje zaposlenike i troškove za gradnju ili kupovinu smještajnih objekata od strane zaposlenih osoba (razlika između tržišno određenih kamatnih stopa i onih koje su stvarno date zaposlenicima).

Troškovi za automobile obuhvaćaju: troškove za privatnu upotrebu službenih automobila od strane zaposlenih osoba (trošak leasinga, amortizacije, premije osiguranja, održavanja, popravaka, parkiranja, garažiranja, goriva i slično).

Ostale isplate u naturi: uključuju troškove za popravke, održavanje i amortizaciju prostora za pružanje usluga s područja kulture, sporta i ostalih slobodnih aktivnosti u vezi sa zaposlenim osobama; troškove čuvanja djece zaposlenika (troškove vrtića i čuvanja djece kod kuće); prigodne darove za djecu zaposlenika, troškove mobitela, troškove za odmarališta, uplate poslodavca u fondove sindikata, stipendije prema ugovoru o školovanju i slično. Ne uključuju troškove za plaće, naknade plaće i doprinose osobama zaposlenima u vlastitom preduzeću za usluge s područja kulture, sporta i ostalih slobodnih aktivnosti, sve oblike subvencija, troškove za odjeću namijenjenu upotrebi na radnom mjestu, investicije u objekte, prostore, prevozna sredstva i opremu te novčanu pomoć iz različitih fondova.

b) Socijalni doprinosi poslodavca obuhvaćaju: **indirektne doprinose poslodavca za socijalno osiguranje** (zakonski propisane doprinose na teret poslodavca i dodatne isplate koje idu na teret poslodavca, a namijenjene su za socijalnu sigurnost zaposlenika) i **direktne doprinose za socijalno osiguranje** (naknade plaća za dane bolovanja na teret poslodavca, premije osiguranja zaposlenih, pomoć zaposlenima i njihovim porodicama, otpremnine zaposlenima za čijim radom je prestala potreba, otpremnine za odlazak u penziju i sl).

c) Troškovi obrazovanja obuhvaćaju: troškove za obuke, kurseve, seminare, stručno usavršavanje, za vanjske instruktore na teret poslodavca i sl.. Ovdje spadaju takođe troškovi održavanja, popravke i amortizacije prostora i opreme koji su namijenjeni isključivo obrazovanju, izdatke za pomagala koja se koriste za obrazovanje. Ovi troškovi ne obuhvaćaju plaće i naknade plaća i

doprinosa za instruktore zaposlene u preduzeću, ulaganja u prostore i opremu namijenjenu obrazovanju i troškove obrazovanja koje plaćaju zaposlenici.

d) Drugi troškovi zaposlenih obuhvaćaju: troškove zaštite na radu i radne odjeće kao i troškove zapošljavanja novih zaposlenika (troškovi oglasa, konkursa i sl.).

e) Subvencije za troškove rada obuhvaćaju sve vrste subvencija od države ili drugih preduzeća ili organizacija usmjerenih isključivo za subvencioniranje dijela ili ukupnih troškova rada. Subvencije su odbitna stavka od ukupnih troškova rada. Isključuju se subvencije koje pokrivaju doprinose i plaćanja za socijalnu zaštitu, troškove obrazovanja i refundirana sredstva od strane Federalnog zavoda za zdravstveno osiguranje ili penziono osiguranje.

Plaćeni sati rada obuhvaćaju sate za koje je zaposlena osoba primila plaću, a uključuju izvršene sate rada u punom radnom vremenu, kraćem ili dužem od punog radnog vremena i neizvršene, a plaćene sate rada (godišnji odmor, praznici i slobodni dani, odsutnost zbog bolesti koju plaća poslodavac i drugi plaćeni, a neizvršeni sati). Nisu uključeni refundirani sati (porodiljsko odsustvo, skraćeno radno vrijeme roditelja, bolovanje koje ne plaća poslodavac i drugi refundirani sati).

Izvršeni sati rada su dio ukupno plaćenih sati rada, i obuhvaćaju izvršene, stvarno odrađene sate rada (efektivne sate rada) u punom radnom vremenu, u radnom vremenu kraćem ili dužem od punog radnog vremena. Takođe su uključeni i sati kad su zaposlene osobe bile na radnom mjestu, a nisu radile zbog kvara ili čišćenja mašina, pripreme ili čišćenja alata, trenutnog nedostatka posla, odmora kraćih od 30 minuta, pisanja radnih izvještaja, čekanja ili zastoja za koje nisu odgovorni zaposlenici a za to vrijeme su primili plaću.

U izvršene sate rada nisu uključeni sati kada zaposlene osobe nisu radile ili ih nije bilo na radnom mjestu (dnevni odmor duži od 30 minuta, godišnji odmor, plaćen dopust, praznici i neradni dani utvrđeni zakonom, odsutnost zbog bolovanja bilo koje vrste, stručnog obrazovanja, plaćeni dopust do 7 dana, prevoz na posao i s posla).

Koeficijent varijacije (CV) je relativna mjera (postotak) pouzdanosti procjene i govori o širini intervala pouzdanosti.

Skraćenice i znakovi:

KD BiH 2010	klasifikacija djelatnosti
0	podatak je manji od 0,5
-	nema pojave
.	podatak je različit od nule, ali se ne objavljuje jer je ekstremno nesiguran, ($CV \geq 30\%$)
(())	podatak je nesiguran, ($20\% \leq CV < 30\%$)
()	podatak je manje siguran, ($10\% \leq CV < 20\%$)
)	znak za napomenu

METHODOLOGICAL NOTICES

Labour Cost Survey is carried out in accordance with the Regulations and Recommendations of the EU: Council Regulation no. 530/1999, the European Commission Regulations no. 1726/1999 and 1737/2005, as well as the methodological guidelines of the European Statistical Office Eurostat.

The main goal of the survey

Labour Cost Survey obtains data on wages and salaries and other labour costs, paid by employer to employees. These data allow employers and economic policy makers insight into the level and structure of the labour cost in Federation B&H.

Observation unit

The units of observation in this survey are legal entities domiciled in the territory of the Federation B&H. Data were collected for legal entities as a whole, and not according to the corresponding local units.

Sample

The sample frame for this survey are legal entities from Statistical Business Register of Federal institute for statistics, with 10 or more employees. This frame includes legal entities from all sections of activities NACE Rev.2, except: A Agriculture, forestry and fishing and O Public administration and defence, compulsory social security. Sample frame was stratified according to the division of NACE Rev.2., and the size of the legal entity (on the basis of number of employees).

Legal entities with 50 or more employees were all included, while other entities (from 10 to 49 employees) were chosen on the basis of random sample method.

The total sample size for LCS 2012 was 2150 legal entities.

Coverage

Data were collected for all employees from personnel records, irrespective of the type of employment (temporary or permanent) and duration of working hours (full time or part time), if they received salary. Labour cost of persons that work on the basis of author contracts, contracts concluded with young people's or students' unions are not included.

Data on labour cost collected with this survey refers on payed out labor cost, but not on accounted labour cost, not payed. Labour costs do not cover refunded salaries or refunded compensations of salaries.

Periodicity of survey

Labour Cost Survey is carried out every four years, according to EU Regulations and Recommendations. The first one was conducted for referent 2009. year.

Definitions

Total labour costs cover: a) wages and salaries, b) employers' social contributions, c) vocational training costs, d) other labour costs, minus e) subsidies.

a) Wages and salaries cover: gross wages (basic wages/salaries and supplements, payment on the basis of personal effectiveness and additional cash payment as a result of effectiveness of the enterprise), **wage/salary compensation** for (annual leave, public holidays and other paid not worked days), **other payments** (for meal, transport, jubilee rewards, allowances for members of Steering Committee employed in organisation etc.), **payments in kind** (company products, costs of housing for employees, cars costs and other payment in kind).

Basic wage/salary and supplements cover payment of basic wages, working span bonus, shift work bonus, divided working hour's bonus, turn of duty, night work, overtime work, work on Sundays, public holidays and days off, bonuses for dangerous working environment etc.

Payment on the basis of personal effectiveness covers payment to employees on the basis of their personal effectiveness (amount, quality and economy of work, inventiveness).

Additional cash payment as a result of effectiveness of the enterprise covers additional payments on the basis of periodical and final accounts, 13th payment, and some other additional payment defined by the collective agreement or by internal acts of the enterprise.

Wage/salary compensation for annual holiday, public holidays etc. covers paid compensations of employees' wages/salaries for annual holiday, public holidays and days off, training, retraining or additional training, interruption of work due to natural disasters, electricity cut-out, breakdown of machinery and equipment, lack of raw material, strikes and other cases defined by law, a collective agreement or a general act.

Other payment covers: payments for meal, transport, jubilee rewards, allowances for members of Steering Committee employed in organisation etc.

Payment in kind covers net costs of the enterprise for products given away to employees, or the difference between the purchase price and the price at which the products were sold to employees, goods coupons, vouchers for meals and coupons for transportation.

Costs of housing for employees covers employer's costs of maintenance, repair and management of accommodation facilities and equipment for employees, taxes and insurance, employer's costs of rent for employees' accommodation, costs of housing loans (the difference between the bank interest and the employer's interest).

Car costs covers cost of personal use of company cars by employees (costs of leasing or depreciation, insurance, maintenance, repair, parking, fuel and similar).

Other payment in kind covers costs of maintenance, repair and depreciation of premises for services and costs of services from the fields of culture, sport and other leisure activities in connection with employees, costs of babysitting children of employees (costs of kindergartens and of child care at home), gifts for children of employees, the cost of cell phones, costs for recreation facilities, employer's payment for trade union, grants under a contract of training etc. Not covered are costs of wages and salaries, compensation and contributions of employees responsible for services in the field of culture, sports and other leisure activities in their own company, all forms of subsidies, costs of clothing to be used at the workplace, investment in buildings, premises, means of transport and equipment, and monetary assistance from various funds.

b) Employers' social contributions cover: **indirect social security contributions** (employer's statutory social security contributions and additional employer's payment for social security of employees), **and direct social security contributions** (sickness benefit, redundancy payment for permanent lay-offs, solidarity assistance and payments for retirement).

c) Vocational training costs cover costs of courses, seminars, conferences and payment for external instructors paid by the employer, costs of maintenance, repair and depreciation of premises and equipment intended exclusively for training, costs of tools and instruments used for training.

d) Other labour costs cover expenditure for working clothes, protective clothes and protection instruments paid by employers and intended for use at the workplace, and recruitment costs (costs of advertising job vacancies, testing, cost to the recruitment agencies etc.).

e) Subsidies cover all types of subsidies paid by the state or other enterprises, companies and organisations with the purpose to subsidise part of the labour costs or total labour costs, but not intended to cover social security, vocational training costs and reimbursed costs. Subsidies reduce labour costs.

Paid hours cover total number of hours paid by the employer to all employees. These hours include actually worked hours in full time, part time and overtime, and paid but not worked hours. Not covered are reimbursed hours (maternity leave, nursing, sick leave that are not paid by employer and similar).

Hours actually worked cover hours actually worked in full time, part time and overtime and hours when employees were at the workplace and received earnings but did not work due to work and site preparation, breakdown or cleaning of machinery, accidents, temporary lack of work or writing reports.

Hours actually worked do not cover hours when employees did not work or they were absent from workplace (annual leave, sick leave paid by the employer, paid leave, public holidays and day-offs as prescribed by law and other hours paid, but not worked).

Coefficient of variation (CV) is a relative measure (percent) of reliability estimates, and indicates the width of the confidence interval.

Abbreviations and symbols:

NACE Rev.2 Classification of Economic Activities

0 value is less than 0,5

- no occurrence

. not zero but extremely inaccurate estimation, ($CV \geq 30\%$)

(()) inaccurate estimation, ($20\% \leq CV < 30\%$)

() less accurate estimation, ($10\% \leq CV < 20\%$)

¹⁾ footnote